

102. Kneuzen en het suikergehalte van kuil

Aflopen stalseizoen is weer duidelijk geworden dat het suikergehalte in de graskuil sterk bepalend is voor het al dan niet makkelijk melken. In vlugschrift 91 wordt hier ook op in gegaan. Om een goed suikergehalte in de graskuil te krijgen moet je onderscheid maken in 3 trajecten:

- 1) Uitgangspositie van het suikergehalte in gras of gras/klaver;
- 2) Het suikergehalte in het gemaaid product tot het suikergehalte bij inkuilen;
- 3) Behoud van het suikergehalte bij het conserveringsproces.

Voor het tweede traject (van gemaaid gras naar kuil) spelen er een aantal zaken, waaronder het tijdstip van maaien en lengte van veldperiode. Door Jan van de Hurk in de Proeftuin Duinboeren werd geopperd dat mogelijk het kneuzen van gras het suikergehalte zou kunnen verlagen. Hij baseert dit op het feit dat bij kneuzen de cellen in het gras worden beschadigd waardoor de suiker al makkelijk in de veldperiode beschikbaar komt en verloren zou kunnen gaan door omzettingsprocessen. Dit wordt ondersteund door zijn observaties dat bij kneuzen het gras al bij het schudden aan de banden blijft plakken en bij het hakselen heel plakkerig kan zijn. Dit tegenover maaien zonder kneuzer waar het gras pas na het hakselen, bij het aanrijden van de kuil, aan de banden blijft plakken. Vraag samengevat: "Gaat er bij maaien met kneuzen van gras meer suiker verloren dan bij alleen maaien?"

Om deze vraag te beantwoorden is de volgende praktijkproef tot stand gekomen. Een perceel gras en gras/klaver zijn verdeeld in vier stroken. Op beide percelen zijn twee stroken gemaaid met kneuzer en twee stroken gemaaid zonder kneuzer. Het deel wat zonder kneuzer is gemaaid, is in het grasperceel een keer extra geschud om daarmee hetzelfde droge stofpercentage te bereiken. Van de verschillende stroken zijn op drie tijdstippen monsters genomen, namelijk: net voor het maaien, halverwege de veldperiode en net voor het maken van de balen (zie tabel).

Tabel: Droge stofpercentage en suikergehalte bij maaien met of zonder kneuzer

Perceel	Behandeling	Tijdstip Bemonstering	Droge stof %	Relatief suikergehalte (bij maaien is 100)
Gras Periode 9/5-11/5	Maaien met kneuzer en 1x schudden	Voor maaien	15	100
		Half veldperiode	25	96
		Voor balen maken	33	101
	Maaien zonder kneuzer en 2x schudden	Voor maaien	16	100
		Half veldperiode	24	99
		Voor balen maken	30	101
Gras/klaver Periode 27/5-30/5	Maaien met kneuzer en 1x schudden	Voor maaien	15	100
		Half veldperiode	42	105
		Voor balen maken	58	102
	Maaien zonder kneuzer en 1x schudden	Voor maaien	16	100
		Half veldperiode	34	88
		Voor balen maken	42	76

Uit de resultaten kan geconcludeerd worden:

1. Kneuzen heeft geen negatief effect op het suikergehalte van het in te kuilen product.
2. Bij regen op het gekneusde gras zouden eventueel suikers door afspoeling verloren kunnen gaan.
3. Het vertraagde drogingsproces in het gras/klaverperceel bij maaien zonder extra schudbeurt laat zien dat er juist suikers in deze behandeling verloren gaan door omzettingsprocessen.
4. Maaien met kneuzen versnelt het drogingsproces en spaart een schudbeurt uit.

Nick van Eekeren, Koen de Jong en Geert van der Bruggen
 n.van.eekeren@louisbolk.nl